

Rate of advertising:	
1 column, 1 line, one year.....	\$12.00
1 column, 1 line, half year.....	7.00
1 column, 1 line, 3 months.....	4.00
1 column, 1 line, one month.....	1.00
1 column, 1 line, one insertion.....	1.00
2 columns, 1 line, one year.....	\$20.00
2 columns, 1 line, half year.....	12.00
2 columns, 1 line, 3 months.....	7.00
2 columns, 1 line, one month.....	1.00
2 columns, 1 line, one insertion.....	1.00
3 columns, 1 line, one year.....	\$30.00
3 columns, 1 line, half year.....	18.00
3 columns, 1 line, 3 months.....	10.00
3 columns, 1 line, one month.....	1.00
3 columns, 1 line, one insertion.....	1.00

Payments for one year advertisement, half cash, balance after 6 months.
Payments for all advertisements less than 1 year must be paid in advance.

LIETUVA

Preke apgarsinimu:	
2 colial, 1 koluma, per meta.....	\$12.00
2 colial, 1 koluma, pusia meta.....	7.00
2 colial, 1 koluma, 3 menses.....	4.00
2 colial, 1 koluma, 1 menses.....	1.00
2 colial, 1 koluma, 1 insertment.....	1.00
2 colial, 2 kolumes, per meta.....	\$20.00
2 colial, 2 kolumes, pusia meta.....	12.00
2 colial, 2 kolumes, 3 menses.....	7.00
2 colial, 2 kolumes, 1 menses.....	1.00
2 colial, 2 kolumes, 1 insertment.....	1.00
3 colial, 2 kolumes, per meta.....	\$30.00
3 colial, 2 kolumes, pusia meta.....	18.00
3 colial, 2 kolumes, 3 menses.....	10.00
3 colial, 2 kolumes, 1 menses.....	1.00
3 colial, 2 kolumes, 1 insertment.....	1.00

Už medinį aparatinimą, pusę pinigų turi būti užmokėta iš verslo, o kiti pusę po 6 m. nesila.
Už visus kitus aparatinimus, paduotus ant trumpesnio laiko kaip ant metų, turi būti užmokėti visi pinigai iš verslo.

Nr. 50.

CHICAGO, ILL., SUBATA, 12 Gruodžio (December) 1896 m.

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Metas IV.

Isz Uzmaries.

Politiszkos zinios.

—o— Italija.

Italijai nesiseka su valdyboms kitose swieto dalyse. Ka tik užbaigę karę su Abisinija, kurioje likosi bjauriai sumusztą, sztai wél pareina žinios apie nepasisekimą pasiekusj italijonis kitoje Afrikos wietoje. Neseniai užėmė jie Indiszko Oceano pakrantes Afrikoj, Somali, i pietus nuo Abisinijos. Kapitonal kariszku laiwų: Volturno ir Staffeta, turėdami wos 30 italiszku juriniku ir 70 juoduju kareiwu, nutraukė toliaus nuo kranto. Netoli miesto Magadoxo užpuolė ant jų Somales gywentojai: muszyje puolė abu kapitonalai, wisi italiszki jurinikai ir 30 juoduju kareiwu.

Rymo parlamente, pasiuntinys Imbriani pareikalawo nuo rando, kad Italija su wisu apleistu sawo waldybas Afrikoj, kurios teip daug pinigų ir kraujo kasztawo. Ministerij perdėtinis, Rudini, pripažino tą reikalawimą teisingu, nes užlaikant kolonijas, Italija su wisu turėtu nužudyti sawo įtekam Europoj: nieks czia jos reikalawimo ne klausytų. Priesztarawo tam wien szalinikai buwusio ministerij pirmsedžio, p. Crispi. Taigi Italija mat rengiasi su wisu pasitraukti isz Afrikos. Kam wienok pateks jos waldybos tuose krasztuose? Anglija dabar siulosi, norint jas nuo Italijos nupirkti ir gerai užmokėti.

Wokietija.

Wokietijos parlamente prasiđėjo perkartinėjimas iszleidimų pinigų ant kariaunos i kariszkos laiwynės reikalų. Pasiuntiniai, wieton užgirti rando pareikalawus pinigus, pradėjo kritikuoti Wokietijos kariszka tiesdarystą, skundėsi ant pagarsėjusių paskutiniuose metuose tankių užpuolimų kareiwu ant teip žmonių. Atsiradęs parlamente kariszkas ministeris teisingo kaip galėdamas kareiwus, bandė kaltę wisų musztynių tarp kariaunos ir teip žmonių mesti ant ne kareiwu. Ten kur įnirszimas ir nekeitimas kareiwu augsztai pasikėlė, žinoma, kad ir ne kareiwiai gal kaip kur pradžia padaryti—bet czia wisgi tą žmonių įnirszimą sawo pasielgimu kareiwiai pagimdė, jie dawė pradžia.

Ant to parlamento susirinkimo wisos partijos, apart teip wadinamų nacjonal liberalų, iszsitarė, kad nepripažija randu tokių kreditų ant kariaunos reikalų, kokių reikalauja. Taigi nežinia ko griebšis ciecorius, ar isz tikro jis pasirengė paleisti dabartinį parlamentą ir apszaukti naujus rinkimus?

Terp Suwienytų Wieszpatysczų Sziaurinės Amerikos ir Wokietijos užgimė nesutikimai už mokeszczius, kokius turi mokėti atplaukianti i Amerika wokiszki laiwai: Cleveland iszdawė padawydymą pakelti diktai mokeszczius ant wokiszku laiwų: jie turės dabar mokėti po 6—30 centų už kiekwieną toną taworų. Wokietija pakėlė protestą, pasiremama ant padarytos su Amerika sutarties; teisinasi ji, kad isz tikro Wokietijos portuose likosi padidintas mokeskis teip nuo amerikiszku, kaip ir nuo kitų

kraszty laiwų, bet pinigai isz to buwa czia apwercziami ant portų pagerinimo; Amerikoje tas darsi wisai dėl kitokių priezasczių.

Prancuzija.

Prancuzai susitikę kur nors, tuojais wiens kito klausia: ar terp Prancuzijos ir Maskolijos yra isztikro ant rasztos padaryta sutartis, ar atsitikus kare gal Prancuzija reikalauti nuo Maskolijos pagelbos, ar tik teip randas, be jokios naudos įkinkę Prancuziją i Maskolijos wežimą? Ant to nieks ne gal teisingai atsakyti, nes nieks, apart užrubežinių dalyku ministerio, nieko nežino. Parlamente socijalistų pasiuntiniai buwo tiesiog užklause užrubežinių dalyku ministerij, bet ir tas ne atsakė apie tai nieko tokio, kas abejone galėtu iszblaszkyti. Pasakė jis tik, kad kaslink elgimosi rando, prancuzai matė, kaip tasai elgiasi laike atsilankymo Maskolijos waldono—daugiau nieko ne galys pasakyti. Taigi ar isz tikro terp Prancuzijos ir Maskolijos nē jokios ne butų swarbesnės sutarties? Ar isz tikro Prancuzų ministeriai butu teip spangi ir kwaili, kad be jokios dėl Prancuzijos naudos stotusi wien pagelbinjais Maskolijos, be jokios sau naudos szelptu sawo užczė dytais milijardais nuskurusij Maskolija?

Prancuzijos randas ant sudrutinimo laiwynės reikalauja nuo parlamento 150 milijonų frankų. Wisi tiki, kad parlamentas juos suteiks.

Maskolijos rando laikrasztis, „Le Nord“, užsigina, buk ji stabdo prancuzų pasikėsimus apstabydyti maisztus Turkijoje. Tasai laikrasztis apreiskė, kad yra kuo geriausia sutartis tarp Maskolijos ir Prancuzijos ir kad prie tų wieszpatysczų glaudžiasi ir wieszpatystės widurio Europos, taigi Wokietija, Austrija ir Italija. Jeigu isz tikro yra teip, tai iszpuola, kad wisa Europa susidraugawo ant stabdymo Anglijos.

Turkija.

Europos pasiuntiniai tariasi Konstantinopolij apie įwedingą reformų reikalingų ant apstabydymo pjojynių pirmiansiai ant salos Kretos. Jie nusprendė, kad ant to reikia reformuoti turkiszka žandarmerija ant salos: kad turkams oficieriams ne galima pasitikėti, daugumas Europos wieszpatysczų reikalauja i oficierius paskirti kriksczionis europiecius. Kaip sako, tam priezsinasi Maskolija.

Susilpnėjus kšiek priewartai, kadangi europeiszkos wieszpatystės, prikaltėtos Maskolijos, nori Turkijai palikti laiką ant įwedingo reformų, kaip kur užgimė wél kriksczioniu pjojynės, nors jose ne per daugiausiai žmonių prazuwo. Angliszki laikraszcziai garsina, kad Turkija ne gali įwesti ne jokių reformų, nes truksta jai pinigų, taigi Europa, pirm reikalawimo, priwalo suteikti reikalingus pinigus, o jeigu to padaryti ne gal, turi pati užsimti įwedingu tų reformų. Maskolija apie tai gerai žino ir per dabartines tarybas nori wien daugiaus nuo Europos iszderėti, nes tiki, kad ant galo wisgi Turkija atseis padalinti tarp Europos wieszpatysczų. Maskolija wien stengiasi, kad jai patektu geriausi Tur-

kijos krasztai, o kad Anglija kuo mažiausiai gautu. Kaip maskoliszki laikraszcziai garsina, Maskolijai turint patekti Mažoji Azija su Armenija ir iszėjimai isz Juoduju Jurių, taigi Dardanelių twirtynės.

Iszpanija ir jos waldybos.

Ant Filipinų atsitiko keletas mažesnių susirėmimų, neturinčių didesnės wertes. Ant galo wisi maisztinikų susirėmimai ne swarbus, nes jiems trukta gery ginklų, taigi wisuose sutikimuose, kur tik iszpaniszkos kariaunos bus daugiaus, ji pergali maisztinikų pulkelius. Maisztinikai sawo pajegomis ne gal iszspanijonų isz wyti, bet pasitikti wien ilgiaus nukelti maisztą, o su laiku tikisi gauti pagalbą swietimų wieszpatysczų. Japoniszkos naujo ministerij pirmsedžio laikrasztis jau dabar garsina, kad Japonijai turi tekti Filipinų salas; maisztinikai ir tikisi užipelnyti Japonijos pagalbą ant iszėjimo iszspanijonų.

Kas znt Filipinų, tas pats yra ir ant Kubos: ir czia maisztinikai ne stoja i didenius muszjus. Jenerolas Weyler buwo prispiejęs kalnuose pajegas drucziausio kubiečių wado Maceo. Tasai wienok nesidawė įtraukti i muszį, bet padalino sawo pajegas i mažus pulkelius ir iszsiskirstė. Kubiečiai ne gal sawo pajegomis iszwyti iszspanijonų, tie wél neįstengia iszgaudyti wisų mažų maisztinikų pulkelių. Tokiu budu maisztai gal trauktiesi nežinia kaip ilgai. Teip ir iszitarė prezidentas Cleveland sawo raszte. Ant apstabydymo maisztu jis mato tik wieną iszėjimą: kad Iszpanija pripažintu Kubai tokią luosybę, isz kokios naudejasi po Anglijos wirsziųkystė Kanada arba kitos angliszkos waldybos. P. Cleveland sako, kad Amerika ne daleis užimti kitai kokiai nors Europos wieszpatystei Kubą. Tą turbūt žino tos wieszpatystės ir jeigu kokia norės ją paimiti, tai bus pasirengusi i karę su Amerika.

Paskutinės pareinancijos žinios paduoda apie didelį muszį, kuriame wyriausias kubiečių wadas, Maceo, likosi užmusztas. Kiek tame teisybės, dar nežinia.

Tėsti ilgai karę su pasikėlusiomis waldyboms Iszpanija ne gal: pritruks jai ant galo pinigų. To ne gana, ir namieje drutinasi wisokios priesziugos waldžiai partijos: republikonai, karpistai, anarchistai, kurios pasinaudoja isz maisztų waldybose ir juo tolyn, juo daugiaus waldžiu priezinių prie sawę patraukia. Jeigu waldžios maisztų waldybose ne apstabyds, gal pakilti maisztai paczioj Iszpanijoj.

Isz Lietuwos.

Prusų Liesuwiių skyrimo draugystė.

11 d. Lapkriczio, Žibuose, Szilo karczemos Skyrimo Draugystė turėjo sawo susirinkimą, ant kurio, kaip paduoda „Lietuwiszkas Laiszkas“, susirinko daug draugų. Ant to susirinkimo buwo kalbėta apie pasekmes deputacijų su praszymais i Berlyną. Wisi sutiko, kad deputacijos ir maldos laiszakai ne atgabena naudos; todėl nutarė wien rupintiesi apie rinkimą ge-

ry lietuwių ant pasiuntinių i Prusų ir Wokietijos seimą, kurie ten galėtų užtarti lietuwių reikalus.

Žemaičių wyskupo alga.

Neseniai lenkiszkas laikrasztis „Kraj“, iszeimantis Peterburge, o paskui Amerikos lenkiszki, o jau paskui tuos ir lietuwi-zki apgarsino, kad maskoliszkas randas pripažino wisą algą žemaičių wyskupui. Tuom tarpu pasirodo, kad ta žinia buwo noteisinga: žemaičių wyskupas gawo wos tik pusę algos, kita pusę randas jam atėmė norėdamas nubausiti. Pataiymas buwo nusistatęs i „Krajaus“ redakciją, bet ta ji ne panorėjo garsinti, nes „Krajaus“ meriesz dienių yrasztumi wisus i maskolių glebį, o tą gal atlikti wien slepiant pklus maskolių darbus. Patalpino wienok tą pataisymą Kriokawos laikrasztis „Czas“.

Prowa kunigo Jono Jurgewycziaus.

Lietuwiszka Minske, apie linkes sude ką tik pasibaigę prowa kunigo Jono Jurgewycziaus, apskusto už iszdawimą netikrų rasztų, perdirbimą suraszų knygose. Kunigas Jurgewyczia mat dawė szliubą stacziatikei merginai ir padarė ją katalike, iszdawę rasztus jos pasimirusios sesers nuo kitos, katalikės motinos; metrikus pasimirusios teip perdirbo, kad ta stowėjo kaip gywa. Toliaus iszdawė sawo gimnaziui, Jeronimui Neranskiui netikrus metrikus ant įstojimo i gimnaziją: wieton jo paties, iszdawė metrikus apkriksztyto Klecke jaunesniojo jo brolio, bet teip posgi jau pasimirusio. Po paskutiniu rasztu paraszė prawardę pirma buwusio Klecko prabasz cziaus, kun. Podlinskio. Prisikintieji sudžios rado kun. Jurgewyczia kaltu tų wisų nusidėjimų. Taigi sudas nusprendė jį ant nužudymo tiesų ir kunigystės, orderiaus Szwento Stanislawo ir ant iszsizuntimo i Tabolsko gub. ant 12 metų ir potam wienok ne wale jam bus gywenti sostapilėse.

Naujai užmanyta draugystė.

P. Montwils, nr. 1 „Lietuwiszko Laiszko“ ragina Prusų lietuwių uždėti dar szį metų ukinių draugystę. Draugystė ta turėtu už mierį: 1) rupintiesi apie užlaikymą lietuwiszkos kalbos, 2) daboti, idit mokslainių geri padawydymai butų ant lietuwių labo pildomi; 3) iszleisti jį sawo kaskais mokslo knigeles ir jas pardawinėtu pigiai, o beturcziams dalinėtu wisai už dyką; 4) szelpti lietuwių i mokslą einancius. Apart to, draugystė turėtu: 5) rupintiesi apie apszwietimą ir pamokinimą sawo sanarių; 6) įrengti sawitarpinę skolinimo karg, Toliaus, kiek susidrutinus ir pralobus, turėtu rupintiesi apie įrengimą pardawinyčių ir nors mažų dirbtuwų. Geistina labai, kad tokios draugystės Lietuwėj galėtu užgimti.

Mintaujos gimnazijos mokintiniai.

Lenkiszkas Laikrasztis „Przeglad Wszzechpolski“ szitokias paduoda žinias apie skaitliu mokintinių pagarsėjusioj dabar Mintaujos gimnazijoj: liuteronų buwo 42, 2% wisu skaitliaus mokintinių,

katalikų 41, 6%, žydų 10, 5%, stacziatikų 5, 7%. Pagal tautiszka kilmę mokintiniai sziteip dalinasi: wokieczų 25, 8%, latwų 14, 8%, lenkų 15%, lietuwių 28, 4%, žydų 19, 5%, ma-kolių 5, 5%. Taigi isz to pasirodo, kad nuoszimtis lietuwių yra czia didžiausias. „Przeglad Wszzechpolski“ dar priduria, kad nuoszimtis lietuwių turi but dar didesnis negu czia paduota, nes skaitlius jų jau po susirinkimų ty žinių dar pasidino.

Naudingas užmanymas.

Maskolijos rando komisija, Peterburge, perkartinėja dabar klausimą apie paskyrimą žemės plotų mokslainėms. Teiposgi likosi jau nuo rando paskirti pinigai ant suszelpimo kaimo mokslainių mokytojų, norinčių pasimokyti žemdarbystės ir sdaunjkystės atsakanciose mokslainėse. Pasimokinę ten ir turėdami priskirtus priemokslainių žemės plotus, musų kaimų mokytojai galėtu pastoti platintojais geresio budo ukiawymo ir sdaunjkystės. Kad tik jie isz tikro mokytu, o ne panorėtu sunaudoti wien waikų darlą ant sawo naudos, kad tik ne panorėtu turėti dykai waikų darlą, o kaip kada ir jų tėwų gywulių, kaip tai buwo laikuose lenkiszku parapijinių mokslainių.

Žmonių skaitymas.

Ateinantį mėnesį bus atliktas su wiena diena wisoj Maskolijoj žmonių suskaitymas. Kaslink skaitliaus lietuwių, turbūt, tikrojų skaitliaus Lietuwėj nedadžinosime. Skaitant gywentojus Ch czajo, ten tik lietawius surado, kur rinkėjai žinių, taigi surasztytojai žmonių buwo lietuwių, kitur musų broliai užsiraszė tai lenkais, tai maskoliais. Kitaip ne bus ir Lietuwėj ypacz, kad ten turbūt nieks isz Lietawos inteligentų ir nerado reikalingu pamokyti žmones kaip reikia užsirasztyti. Prie tokių iszlygų mes netikime, kad maskoliai daugiaus kaip 1 milijon lietuwių surasta. Wilnuje ant suskaitimo miesto gywentojų jau likosi paskirti tam tikri skaitymo dalių užweizėtojai, czia newisi maskoliai yra iszrinkti, bet wisgi turbūt nėra nė wieno lietuwiu. Miestas likosi padalintas i 9 skaitymo dalis.

Atsitikimas ant Liepojaus geležinkelio.

Ant Liepojaus geležinkelio, tarp stacijų Popeljanų ir Kurszanų, bėgamezio i Liepoją pasażierinio traukio, 17 Lapkriczio, wienas wagonas wežantis pieną iszszoکو isz rėlių priesz pats tiltą netoli Kurszanų. Gerai, kad tuojaus tą patėnųjo wienas isz geležinkelio tarnų, kurisai tuojaus dawė žinią maszinistui, o tas ir sustabdė traukį. Wisa wažiuojanczių laimė, kad žemė ant kelio buwo drucziai suszsalusi, ir tik per tai jis neįsikuiso i žemę ir iszsžkėtęs rėlių ne iszwarė kitų wagonų. Jeigu tas butuatsitikes ant tilto, tai wisas traukis su pasażieriais butu turėjęs nusiristi i gilų czia urwą.

Prapuolėlis.

Neseniai prapuolė wyriausis Nikolajewo geležinkelio buchhalteris, Gunius. Jieszkojo jo wisur po placzią Maskolija. Atėjusiam i Wilnij traukyje, wagone pirmos kliasos, rado negywėlį kurisai pasi-

rodė panaszini prapuolusj Gunij. Dawė žinią i Peterburgą, isz kur atkakė tarnai geležinkelio pripažino i Wilnij atkakusj negywėlį užjieszkomajį Peterburge, iszgirdę apie prapuolimą wyriausio geležinkelio, tuojaus padarė peržiurėjimą kassos, bet joje pinigų ne stokawo. Kas do priezštatis myrio Guniaus, dar iki sziol neizturta. Sprendžia, kad jis i turėjo szirdies ligą ir keiawo i Kijewą norėdamas pas tenykczechius gydotojus pasiro laiwų.

Wagystos.

Lydoj, Wilniaus gub., neizpaskytai daug priwio wiokių wagilių. Nepereina bewiek nė wienos dienos, kad neiszplėztų kur gywenumo; wagiliai ne tinginiauja nė diena, nė nakį, bet wisada be pailsio darbuojasi. 13 d. Lapkriczio wagiliai iszkraustė per langą i gywenumą p. R. ant antrų lubų; namuose patim widurmiestij ir tai ne naktyj, bet apie 4 walandą isz ryto. Daktė gywenumo sawinko pabudo i r iszgirdusi waiksacziojimą po kambarius, užklauso: „kas ten“, wagilius drąsiai atkartuoja: „na, asz“ ir paėmęs samaworą, czebatas ir drabužius, kokius patiko, palengwa iszsineszdzino. Pakol mergina prikėlė tėwus ir kol tie spejo iszeiti laukan, jau wagiliai su pawogtais daiktai prapuołė.

Nedėlios pasilsys prekeju pagelbiniku.

Raszėme jau apie sunkų padėjimą kriksczioniu prekinyzų pagelbiniku Wilnuje. Neturėdami pasilsio, kriksczioniszku prekinyčių pagelbinikai kreipėsi i miesto rodą, reikalawdami pagerinimo sawo buwio. Kriksczioniszki miesto rodinikai isz syk buwo atmetę tų nelaimingų prekeju werę praszymą, bet atsiliepus tiems antru kartą, priwersti buwo ká nors padaryti. Dabar miesto rodą užgyrė jau priwerstiną užlarymą pardawinyčių nedėlioms. Ant rodos pakwiesti buwo teip prekejai kriksczionys, kaip ir jų pagelbinikai. Nusprendimai miesto rodos bus įjeszti i teip wadinamą „Jumą“.

Kontribucijos mokeskis.

Katalikai Lietuwos dwarponai ant ateinanczių metų mokes 1130478 rublių teip wadinamos kontribucijos, už paskutinį lenkiszka maisztą. Tokių mokeszczų nē maskoliai, nē wokiecziai dwarponai ne moka, bet wien tik katalikai. Daugelis dwarų isz katalikų rankų iszsprusta ir, kaip žinoma, katalikams bajorams Lietuwėj žemės pirkti ne daleista, taigi tokį dwarą nuperka paprastai maskoliai, bet tas jau to kontribucijos mokeszczio ne moka. Suma tų mokeszczų, su pasimažinimu skaitliaus dwarų lenkų rankose, nesimažina, tik juo toliaus, juo terp mažesnio skaitliaus dwarponių lenkų dalinasi, taigi juo mažiaus lieka tokių dwarponių juo po daugiaus kiekwienam iszpuola tų mokeszczų užmokėti.

„Lietuwiszkas Laiszkas“ paduoda, kad Prusų Lietuwėj, nuo stacijos Naujos Britanijos (netoli Tilžės) rengia nutiesti geležinkelį per Kaukėnus ir Karkėnus. Pajiega warymų traukių butų elektriszka. Butų tai turbūt pirmutinis elektriszkas gelžkelis wisoj Lietuwėj.

The Lithuanian Weekly "Lietuva"

PUBLISHED EVERY SATURDAY.
Executes all kind of Job Printing and trans-
acting in all modern languages.

Subscription \$2.00 per year.

All communications must be addressed
"Lietuva" Publishing Co.,
#24 33rd St., Chicago, Ill.

Nedelinis laikraštis "LIETUVA"

Išleisva kas Subata, Chicago, Ill.

KASZTUOJA:

ANT METU AMERIKOJE.....\$2.00
IN UŽMAKE.....\$3.00

Užveizdetojas A. OLSZEWSKIS.

Rankraščiai (korespondencijos) ir laisvokai tu-
ri būti adresuoti ant šio adreso:

"Lietuva" Publishing Co.
924 33rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS.

Pilnai turi būti sumesti per MONEY ORDER arba
REGISTRUOTĄ GRAMATĄ ANT PAŲKŲ

A. OLSZEWSKIO,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Isz Amerikos.

Užpuolimas.

Isz St. Louis, Mo. 3 d. Gruodžio, apie 3 valandą po pietų atėjo 3 vyriskiai į biurą Home Brewing Co., kuriame, apart kasieriaus, buvo dar šeszi klerkai ir keletas swetimų atėjusių čia su reikalais. Du plėšikai, atkise rewolwerius, suvaldė čia atsiračiusius, trečius gi prisiartinio prie kasos ir paėmė 900 dol. Paskui su wirwėms, kokias su sawim atsineszė, surasizėjo kojas ir rankas tarnaujančių biure ir swetimų paszalinį žmonių, ir iszėjo laukan, isėjo į karą ir prapuolė.

Padukelis.

Apsigyvenęs netoli New York'o wietoj Hickley, wokietyš Scherman, turėjo szunį, su kuriom ir gyveno wienuose namuose. Szuo tasai paduko ir apriejo Schermaną. Tasai bijodamas, kad pats padukę niekam pikto ne padaryta, prikalė lenciugą į balkį, užsirakinėjo duris, rakta iszmetė per langą ir pats į lenciugą įsirakino. Waikai eidami pro šalį p. žiūrėjo į langą ir rado negyvelį. Likosi paszaukti gydytojui, kurie isziszkiu atsitikimą. Ant slenszczio gulėjo ir szuo su perskelta su kirwiu galwa. Schermano namuose rado 30 000 dol pinigų. Isz kur jis atkakko, ar turi gimines, nieks nežino.

Maskoliu takais.

Terp miesto urėdijų New Yorke apsiraiszė toki darbai, koki atsitikti gal wien Maskolijoj Ulyczų szlawėjai italijonys: Gantilaso ir Corbo, po prisięga papasakoj miesto bulmistruui, kad, pakol gawo darbą, turėjo gerai užmokėti miesto urėdijams, toliau turėjo teipogi mokėti, jeigu ne norėjo likti nuo darbo praszalintais. Ulyczų szlawėjų adwokat aspreiskė, kad ulyczų departamente žydi puikiai prekiawymas darbu. Už gawimą wietos szlawėjo reikia urėdijams užmokėti po 30 ir po 50 dol. To dar ne gana: norint darbą palai-kyti, reikia jiems kas menuo dalį uždarbio atiduoti.

600 užnuodintu.

I Milwaukee sweikatos užweizda atėjo žinios, kad wakarinėj miesto dalyj daugybė žmonių apsirgo. Gydytojai nusprendė, kad ligą tą pagimdė žiurkžolės (arsenius). Prasiėjo tirinėjimas ir sztai ką surado: pasirodė, kad miltai, isz kurių kepa duoną duonkepys Otto Fiegles-thaler buvo su žiurkžolėms sumaiszyti. Szimtas žmonių puomė isz tos duonkepinyčios duonę. Galima spręsti, kad 600 žmonių likosi užnuodintų, taigi wisi, kurie tą duoną walgė. Duonkepio-

moteris pasakoją, kad žiurkžolių į jo miltus pribėrė koks nors netolimas duonkepys, pasitikėdamas tokiu būdu užmūstyti nekenčiamą konkurentą. Kaip ten yra isztikro, suseks gal tolesni tirinėjimai.

Pagarsinimai widuriu ministerijos.

Suwiennyj Wieszpaty-čių widuriu ministeriją garsina toliaus žinias apie sawo darbus. Per 30 metų, iki 30 d. Sėjos, metų, Amerikos randas iszadalino kolonistams 946,000,000 akrų žemės. Dabar turi dar 600,000,000 akrų. Ne skaitant prie to žemės Alaskoj. Pasilikusius plotus per 14 a-teinančių metų randas pasitiki iszdalinti teipogi terp kolonistų. Per tą laiką randas iszmokėjo invalidams 2,000,000,000 dol. Dabar nuo rando algas gauna 970,678 invalidų, nors tiek kuriaunos Amerika niekada neturėjo, taigi čia algą gauna jau ne tik invalidai, bet jį wisi palaikėjai.

Negerai snausti.

Tarnai taworinio Southern Pacific geležinkelio trukio, netoli stacijos Waelder, užwaziawę ant szalinių szėnių, laukdami kol perbėgs trys trukiai, užsūdo. Iszgirdę szwilpiną, bėwo persitikrinę, kad tai perbėgo paskutinis trukis. Nepasiklausę nieko, paleido sawo trukį ir wos užwaziawo į tikrasias rėles, sztai atbėgo paszrierinis trukis, su kuriuom ir atsėjo susimuzti. Maszinistai abiejų trukių, po pezkuriai ir wagonų stabdėjas likosi ant wietos užmušti.

Pabegėliai.

Isz New Port, N. Y. raszo: mokintiniai ant karizkų laivų praszė, kad juos paleistu ant Kalėdų pas tėjus, bet wirszinjikai tokio daleidimo nē dawė, taigi susitarę 100 mokintinių ir norėjo pabėgti, 20 isztikro pabėgo, bet kitus sualaikė. Ant sujieszkėjimo pabėgėlių tapo paszaukti wisi urėdai ir policija. Kas gi but su kariszka Amerikos laiwyne, jeigu, paweikslan, atsitikus kare, jos jurinjai tokiu pats būdu kaip mokintiniai panorėtu szwentę sau padaryti.

Žmogžudyste.

Mosquehoming Pa. Trys wyriskiai įsilaužė į gyvenimą Lubajaus. Tas pamatęs nepraszytus swečius, norėjo juos iszwyti, bet likosi baisiai su peiliais subadytas. Lubajaus moteris iszbėgo į priemenę szaukdama pagelbos, bet jai teipogi wiens isz plėszykų teip drucziai durė su peiliu, kad nuo to nelaiminga moteriskė tuojau: ir pasimirė. Policija suėmė tris slowakus, kurių drabužiai buvo su krauju aptaszykti. Gywentojai teip įpykė, kad nori juos lyzuoti.

Trukio suwaziwetas.

Detroito "Prawda" paduoda žinią apie szitokį baisų atsitikimą: 3 darbinjės "Scotten tabacco factory": 17 metų Rožė Krem-pinska, jos motina ir Stanislowa Dybalska grįžo namon po darbui. Bee nant per geležinkelio liniją ties Scranton Ave. užbėgo trukis; motina spėjo atsizokti atgal, Rožė Krupinską gi sugriebė trukis, metė į šalį ir užmūszė, Dybalskiai ratalai nupjowė pėdą. Atlikęs darbą, trukis sustojo ir paėmė suwaziwetas, nuwėžė ant stacijos, o isz čia į ligonbutį. Ligonbuty Dybalskiai nupjowė koją. Kaip sako gydytojai, tą gal pasiseks nuo myrio iszgelbėti.

Amerikos indijoniecizai.

Skaitlius indijoniecų Suwiennytose Wieszpatystėse Sziaurinės Amerikos pasiekia isz wiso 171235 žmonių. Isz to wiso indijoniecų skaitliaus 23313 wai-ky lanko mokslaines, taigi iszpuola wiens lankantis mokslainę bewaik ant 7 wiso skaitliaus gywentojų. Kada mes teip pakil-sime, kad kasliuk skaitliaus besimokinancijų waių galėtume nors su indijoniecizais susilyginti?

Dabar, turbūt, mes wos galime pasigirti, kad kas 7-tas isz lietuvių moka raszyt truputį, ir tai dar wargiai, bo tiek surastumė, o jau apie lankymą mokslainių tokio skaitiaus kaip pas Amerikos indijoniecų, tai negal but ir kal-bos.

Nelaime ant juriu.

I Philadelphia atkakko dabar O-kar Smith, kapitonas laivo "Flora Stafford", kurisai pereitę wasarą iszplaukė i-z Newcastle į Manillę, ant Filipinų salų. Widurijj Oceano, 8 d. Sėjos, laivas užsidedę Jurinikų pamatę, kad ne įstengs ugnies užgeinti, nuleido waltelę ir į ją sulipo, o degantį laivą paliko. Neszijo juos wilyns 21 dieną; walgi seniai pabaigė, truko ir wandens. Ant galo, po 21 dienos baisių kancijų, prisiartinio nelaimingi prie Waigen salos, kur tikėjosi gauti kiek walgio ir wandens. Salos gywentojai, pamatę besiatinanciją waltelę, isz-plaukė priezasai. Dažinoję ko reikia, sutiko duoti walgi ir wandenį, bet už tai pareikalawo kaip užmokėsio, kad atiduotu wisi sawo drabužius. Ne buwo ką daryti, kapitonas ant to sutiko: už wisi sawoapsirėdymą nelaimingi gawo porą szmotelių džiwintos mėsos ir duonos. Po keliolikos dienų, ant galo, waltelė priplaukė į San Mati. Isz čia iszpaniszkas laivas nuwėžė juos į Manillą.

† M'Leansborg, Ill. 4 d. Gruodžio likosi čia pakartas Fred Behme, kurisai pirmą pereitę Welykų dieną su kirwiu perskėlė pusiau galwą sawo moteries, o paskui 3 metų waiką nuwilko į klouną ir pakorė ten po balkiu.

† Kokai John Herne, gywentantis Clevelande, Oh. užstojus szalcziams o neturėdamas pinigų ant nusamdymo gyvenimo, norėjo, kad jį į kalinį pasodytu, bet ten ne kaltų ne luko. Bet ir ant to surado kelią: nuėjo į policiją ir apsiszkundė, kad 9 metų agal jis padegė keletą namų Clevelande. Policija jį suėmė ir pasodino į kalinį, o to tik Herne ir norėjo.

Isz darbo lauko.

† Wisi fabrikantai dirbanti maszinas isz medžio iszdirbimams atliko sawo susirinkimą. Likosi užgirta sutverti wieną draugystę wisiu tokių fabrikantų Amerikoj.

† Archibalde, netoli Scranton, Pa. traukiasi sztraikai italijanų kalnakasij. Čia atsitiko jau kruwinos musztinės terp sztraikuojančių ir dirbančių darbinjų.

† Pittsburgh, Pa. Wiso stiklo dirbtuwės, esanzcios po užweizda dirbtuwės zerkolinių stiklų, likosi wėl atidarytos. Kiekwienoj isz jų gauna darbą po kelis szimtus darbinjų.

† Mt. Pleasant, Pa. Darbai čia pradėda isz palengwo gerintiesi: keliose wietose atsidarė peccizai ir laukia jų daugiaus. McClure Coke Co. pirkp 250 akrų anglij plotų netoli Pleasant Unity. Rengia čia pastatyti 200 koksmių peccizų. Čia keli szintai darbinjų galės sau darbą surasti.

† South Chicago, ant zemės plotų prigulincijų Standard Oil Co., prie įtakos Clumet upės rengiasi statyti naują plieno dirtuwę. Kaip sako, dirbtuwę tą rengia pastatyti p. Rockefeller. Dirbtuwę ta pirmiausiai pradėtu dirbdinti geležinkeliams szėnais. Jeigu isztikro taps čia tokia dirbtuwė pastatyta, daug darbinjų gaus joje darbą.

† Ateinantį utarniką, Cincinnatije, Oh., susirinks ant konwencijos sanarij American Federation of Labor. Sasirinks apie 150 delegatų. Kiekwiena organizacija turinti 4000 sanarių turi tiesą iszsiųsti sawo delegatą. Konwencija trauksis 8-10 dienų. Mieris jos yra: kuo greiciausiai suorganizuoti wisiu Amerikos darbinjų, teipogi stengtiesi, kiad wiso darbo dalyse taptų pirmos 8 darbo wandanos ant dienos.

ISZ Lietuwiszku dirwu AMERIKO.

Farmerių draugystė.

"Rytas" paduoda, kad East Wind ore Hill. Con., ant paraginimo prabaszcziaus lietuwiszkos parapijos Waterburyje, lietuviai sutwėrė naują lietuwiszką farmerių draugystę po wardu szwento Izi doriaus "Rytė" raszėpatilpusiame apie tą draugystę randame wirszinjus susitwėrusios draugystės ir pagyrimą ragintojais, truksta wien žinios apie mierius draugystės. Teisybė, paminėta, kad ji dirbs ant lietuwisztės labo, bet ne paminėta kokius darbus ant to labo ji atliks. Juk wisuomenės reikalai yra wisokeropi; jeigu nauju draugystė stengtusi atlikti iszsyk wisiu, tai isz wirszaus galima sakyti, kad negalės nieko atlikti. 6 dieną Gruodžio rengia ji mitingą, taigi pasitikime, kad nors po mitingui susidraugawę apreiks mums sawo mierius.

Tėwynės Mylėtojų draugystės reikaluose.

"Tėwynės Mylėtojų draugystė" užmanė pirmiausiai iszleisti Kristijono Donalaiczio rasztus. Tuom tarpu jai kelią užkrito "Garsas", pasiskubindamas su tuom darbu ir jau pradėjo juos iszleidinėti. Mums rodosi, kad mes turime permažai wisokių knijų, taigi duplikatai dar ne reikalingi: jeigu jau "Garsas" pradėjo, tegul ir baigia, čia nėra reikalo tą patį darbą waržytiesi: lietuviams juk wistiek kas ką iszleis. Taigi ar ne priderėtu "Tėwynės Mylėtojų Draugystei" jau dabar apkalbėti, kokių knijų iszleidimu užsiimti? Kad jai daugiaus nieks kelio ne užbėgtu, rodosi, iszsyk reiktu užsiimti iszleidimu tokių knijų, kokių wisi dar nėra lietuwiszkoj kalboj: jeigu jai pateks rankaszczis darbo, tai jau ne bus baimės, kad kas nors daugiaus galėtu jį iszleisti. Ant nusprendimo ką werti atsiųsti rankaszcziai, priderėtu iszrinkti literiszka komitetą, kurisai nuspręstu, koki darbai tinka atspaudimui, nes tik tokiu būdu galima bus apsisau-goti nuo netikusių darbų. Į tokį komitetą galima užkwiesti lygiai Amerikos kaip ir Europos inteli-gentus; toki komitetai galėtu but renkami arba ant ilgesnio laiko, arba wien ant nusprendimo wieno kokio nors parengto darbo. Iszrinkti. "Tėwynės Mylėtojų Draugystės" wirszinjikai pats tokius nusprendimus tankiai negalės užsiiminėti, nes jų priderystė yra rupintiesi apie materi-jaliszka wien draugystės stowį, o ne apie mokliszką ir literiszka wertę jos iszleisčių knijų. Tą muų užmanymą mes pawėdame ant apswarstymo "Tėwynės Mylėtojų Draugystei".

Swetintaučių nuomonė.

Teko man kalbėti su swetintaučiais Amerikos apie wisokius čia atėjusius atciwius. Nuomone jų apie lietuvius ne geriausia: sako jie, kad lietuviu negalima patikėti. Prekėjai walgio produktų, pas kuriuos lietuviu ima juos ant knijelių, skundziasi, kad nė joks isz atėjusių į Ameriką gawialų nesistengia perdirbinti teip sawo knijelių ant ne-naudos prekėjo, kaip tą daro lietuwiai. Terp lietuvių užsidėjus sztorus teipogi didenis esąs nuoszimtis tokių nusibankrutinimų, prie kurių patikėję sztor-nikui kreditoriai turi žudyti. Swetintaučiai, ypacz gi amerikonys, iszdrysta wien tąsyk paimti lietuvių tarnaitę, jeigu kitokios gauti ne gal, nes sako, kad lietuvių per tankiai ne teisingai elgiaisi. Wisi mums užmeta ne dabojimą mus paczių duoto žodžio. Wisi tie pasakojimai rodo, kad mes čia nedidžiausią turime pasitikėjimą, kad garbė mūsų ne geriausia. Žinoma, kad ne wisi tie apkalbinimai su wisiu tei-

singi, bet isz dalies jie turi pamatą. Prekystos mūsų broliai mokinosi Lietuwoj pas bjauriausia duodanczius paweikslą žydėlius, kurie prekyslą remia ant prigawystės: pardawinėja jie iszmes-tus netikusius taworus už gerus; jie iszplatinio ne pasitikėjimą Lietuwos grūdams swetimuose krasztuose, maiszydami į grūdus wisokias žoles. Žydams rupi wien uždarbis szios dienos, o ne gera garbė twynės, nes tos jie neturi. Neteisingi nusibankrutinimai su skriauda pasitikėjusių terp žydų tankiausiai atsitinka. Žydams wienok nuskrusti krikscziionį, kaip sako, daleidžia tikėjimą, lietuviu gi krikscziionys, taigi jiems ne priderėtu žydų takais waiszczioti, jiems tikėjimas prisako wisada elgtiesi teisingai. Wisur gywenimas remiasi ant pasitikėjimo, todėl kiekwienas turi rupintiesi ant jo užsiipelnyti; užsiipelnyti gi gal wien tąsyk, jeigu pildys syki duotą žodį ir wisada waiszczios teisybės takais. Skaitome mes ir lietuwiszkuose laik-raszczuose, kad Amerikos darb-dawiai greiciaus suteikia darbą amerikonims negu lietuviams arba lenkam. Tas wien rodo, kad amerikonys užsiipelnė ant didesnio pasitikėjimo. Taigi, kad mums pradėtu teipogi labiaus tikėti, mes turime teisingu pasiėlgimu ant to užsiipelnyti.

Naujas Klubas.

Toluca, Ill. 6 d. Gruodžio, tenykszcziai lietuviu uždėjo lietuwiszką politiszka klubą po wardu: "The Lithuanian Political Club of Toluca". Wirszinjkais tapo iszrinkti szie ukėai: Jonas Kazlauskas prez.; D. Knotanewicze vice-prez.; P. Trijonis sekr.; J. Rimkus kasierium. Sanarių isz wiso prisiraszė 64 ir czarterį jau turi.

† "Kardas" pranesza isz Balmorės, kad tenyksztę lietuwiszka mokslainę pradėda lankyti ir moterys; jau atsirado 6 moterys ir merginos norinczius pasimokyti. Mažai tai labai, bet pasitikime, kad toliau skaitlius iszmintingų meterėlių pasididys.

Ketwergo naktyj, 3 d. Gruodžio, namuose po nr. 3314 Muspratt st. Chicagoje, per neat-sargumą paliko ant nakties atidengtą wirszų užkurto su angliais pecciaus, ir kada wisi sumigo, nuo anglij prisipildė pilnas ruimas dūmų su smalkėmis, kuriame miegojo dwi merginos ir abi užtrozko; jaunesnėji dar iszgis, o wyresnėji, Petronėlė As-trauckiūtė, ant rytojans, tai yra petnyczioje, numirė.

A. a. Petronėlė Astrauckiūtė paėjo isz Nawarszonų kaimo, Senamiescio parapijos, Kauno rėd. Turėjo 23 metus amžiaus. 3 metai kaip pribuwo į Ameriką ir czionai prigulėjo prie Draugystės panų Sz. Marijos P. Ražanczawos, užtai nedėlioje, su didele iszkil-me, su asistencija wiso panų Draugystės ir želauna muzika, tapo gražiai palaidota.

Isz wisur.

† Per tris bertainius szijų metų ant Kaukazo atsitiko 3000 plėszikų užpuolimų.

† Ant salos Monserrat, turinczijs isz wiso 47 kirtwinties mylias (prie wakarinų Indijų pakranczių), wiso upės užtwino. Wanduo iszardė kelius, nuneszijo tiltos ir kaimus. Prie to prigė-rė 75 žmonės.

† Anglijos pakrantėse, 5 d. Gruodžio, siautė baisios audros, kurios daug blėdies pridirbo. Brightonė wilyns iszgriwė uos-tos pylimus. Denware pacztinis laivas likosi ant sudumos už-nesztas. Netoli Dower ausidaužė ir paskendo koksai laivas pirm-neng galėjo suteikti jam pagelbą.

† Warszawos gydytojas, D. ras Zeidowski, už pinigų mokiou merginas, kaipjos gal užsimegzusį waisių pamesti, ko reikia ant isz-sibarstymo. Už tą wienak pamoki-nimą ir pateko po sudų: wiena mokintinė ne mokoje prideran-cziai waisių sunaudoti ir pasimi-rė. Tirinėjant priezasį myrio, wiskas atsidengė. Sudas tokį mo-kintoją nubaudė skaudžiai. Liko-si jis nuspręstas ant nuždymo tiesų ir ant paskyrimo prie sun-kių darbų kastyne ant keturių metų ir potam ant amžino isztrė-mimo į Siberiją.

Maskoliszkoj geležinkelio už-weizda sutiko užmokėti seimynoms užmūszty prie susitikimo geležinkelio trukių netoli Sokol-kos (Garteno gub.) paszrierių po 15,000 rublių, geležinkelio tarnų seimynoms po 5000 rublių ir metinę užmūszto algą; suzeistiems paszrieriams po 5,000—10,000 rublių, geležinkelio tarnams po 2000—5000 rublių.

† Oceanioj, ant salų Naujų Hebridų, apszwiesti europieccziai (salos tos po prancuzų ir angli-jų globa) pradėjo žmonimis prekiauti. Paskutinės pareinan-czius žinios isz Sydney (Australi-joj) paduoda, kad cziaabuwių gy-wentojus tiesiog parduoda kapi-tonams prainanczių laivų; už žmogų paima po 30—50 dol.

† Warszawoj sudegė geležin-kelio stacija, teip wadinama Pel-cowizna. Ugnelė padarė čia blė-dies ant 150000 rublių, Sudegė daug geležinkelio wagonų. 25 d. Lapkriczio, netoli stacijos Targo-wek, ant Terespoliaus geležinke-lio, netoli Warszawos, susidaužė du taworiniai trukiai: 12 wagonų likosi su wisiu sudaulytu.

† Peterburgo profesorius, pa-garsėjęs ir užrubežiuose, p. Wo-jeikow, užsiėmė tirinėjimu žiemos szalczių. Sulygins žiemų szal-tį už praėjusius 150 metų, jis per-sitikrino, kad skantlius szaltų dienų žymiai sumažėjo ir kad szaltos žiemos, pradėdant nuo 1828 m. wis recziaus mus atlanko. Skait-lius labai szaltų žiemos dienų, pradėdant nuo antros pusės szio amžiaus, dusyk mažesnis negu pirmoje pusėje szio amžiaus.

† Laikraštis "Nowosti" paduo-da, kad mieste Kutais, ant Kauka-zo, apsiestoje Sziauriniame hotelyj, nusisowė oficerias grenadierų pulko Majewski. Rado ant stalo rasztelį, kuriuom nusisowėliša praszo, kad ji palaidotu pagal katalikiszka tikėjimą. Ant stalo rado lenkiszka maldaknję, o joje pakėlį su parazzu: „žemė nuo kapo mano tėwo". Pinigus, tą buwo ne daug, patžadys, praszė persiųsti poniai A. G. į Wladimi-rą.

† Ant stacijos Birucz, netoli Charkowo, susimūszę paszrierinis geležinkelio trukis su taworiniu. Paszrierinis trukis mat likosi į-leistas į netikras rėles ir per tai užbėgo ant taworinio ir jį sudaūžė. Užmūsztas likosi konduktorius Robikowski, sunkiai gi suzeistas Negaden. Paszrierių yra kelioli-kas suzeistų.

† Twirtynė Adigrath, pawerž-ta abisinieczių nuo italijonų, iszlėkė į padanges, o su ja ir 2600 abisiniszkių kareiwų. Užėmę twirtynę mat abisiniecizai ne at-sargiai griebėsi prie naikiuimo italijonų parengtų minų. Minos, beardant jas, užsidedę ir wisi twirtynę, drauge su abisiniecizais, iszmetė į padanges.

† Pludowe, netoli Warszawos, pradėjo statyti triobas isz pies-kų. Trioba tokia, kaip sako, pi-gesnė yra už medinę o teip twir-ta kaip geriausia murinė. Plytas isz pieskų padaryti ne sunku; daro jas sziteip: į pieską primaizo septintą jos dalį gesintų kalkių. Reikia gerai sumaiszyti laistant (Pabaiga ant 3 puslapio).

HYGIENĄ

— arba —

Mokslas apie užlaikymą sveikatos,
pagal Berners'ą.

[Tąsa].

Cukrus. Cukrus yra labai sveikas ir mūsų organizmui reikalingas. Vaikai vienok tankiai valgo jį per daug, teip kaip antai per mažai taukų. Yra tai vodingas paprotys, nes pirmiausiai cukrus gadinia dantis, o toliaus atima norą valgyti ką nors kitą. Valgantis daug cukraus nekencija maitingų, sveikų valgių, o tie labai mums reikalingi ir naudingi, jeigu jau ne minėtume kitų priežasčių, tai nors todėl, kad valgydami maitingus valgius reciaus persivalgysime negu valgant saldžius.

Jeigu norite valgyti, noriai valgotė maitingus valgius (žinoma, čia ne kalbu apie tokius kaip antai žirniai arba kopūstai). Jeigu nusistojate noro, yra tai ženklas, kad suvalgėte tiek, kiek reikia ir kad reikia palauti, nes valgant per daug, galėtumėte sau užkenti, o toksai perstoėjimas yra sunkus valgant gardžius valgius arba saldumynus. Tie reikalingi vien ligoniams, sveiki gi galėtų visai be jų apsieiti.

Druska. Ne daug apie ją pasakysiu, kadangi ji yra mūsų valgiuose ir valgomėse ją pats apie tai nežinodami. Vaikai tankiai mėgsta valgyti nesudytą sviestą ir mėsą; ne reikia to daleisti, nes galėtų priprasti prie nesudytų valgių ir paskui sudyti ne patiktu, o druska yra mums neatbutinai reikalinga.

Vanduo. Apie šitą gėrymą pakalbėsiu ilgiau, nes norėčiau, kad gerai suprastumėte, kaip geras vanduo yra mums reikalingas, o kaip negeras yra vodingas. Kalbėjau jau, kad puvancijos medegos užnuodina orą; tą patį galima pasakyti ir apie vandenį, ir likosi išsirta, kad daugelis limpančių ligų pačią nuo ne grysto vandens. Neretai pusė kaimų gyventojų išmirsia dėl užnuodinto puvancijos medegomis vandens, kokį tankiai po kaimus ant gėrymo vartoja.

Geriant vandenį iš negilių šulinių tankiai apserga, nes visoki puvėsių nuo paviršiaus su vandeniu į juos gal susirinkti.

Neperšienai Guilsforte (Anglijoje) siautė smarkiai šiltinė. Sveiki ir druti mirė kaip musės. Pasimė iš viso 37 žmonės ir tie visi gerė vandenį iš vieno šulinio. Iš tirinėjimų pasirodė, kad priežastis myrio viename kaimo tokios daugybės ant syk žmonių buvo puvėsių, kurie, nežinia kokių būdų, į šulinio vandenį prisigriebė.

Atsiminkite dabar, ką kalbėjau apie ligas, kuriose nuo ligonių atsiskiria neispaakytai smulkios tep pramintos ligos sėklos (mikrobai, bacilijai). Sėklos tos kyla į orą ir lengvai prisigriebia vandens, kur suslapusios jau ne kyla vėl į orą, bet vandenį ir pasi- lieka. Taigi, jeigu kokių nors būdu toksai vanduo prisigriebė į šulinį, iš kurio žmonės geria, tai geriant jį gal ta liga užsikrėsti.

Prisigriebus pirmą kartą cholera į Angliją, smarkiausiai ji siautė tuose kraštuose, kur ne buvo gero vandens. Pasiliovus ligai, gyventojai pasirupino vandenį gerai išvalyti; taigi atsiradus cholera antrą kartą, jau ji ne buvo taip smarki. Maskolijoje cholera tankiausiai lankosi, ten vienok žmonės apie gerą vandenį mažiausiai tesarupina. Neperšienai Hamberge tukstancizai žmonių išmirė nuo choleros; iš tikro Hamberge, iš visų beveik Vokietijos didesnių miestų, vanduo yra ne- kiausias.

Visi žmonės dabar pradeda labiau prisilaikyti higienos įsakymų ir todėl tai, kaip paminėjau, cholera ir kitos limpančios ligos yra jau beveik pergalėtos, bet dar ne su visu. Visuose atsitikimuose vienok higienos įsakymai daug pasekmingiau apsaugoja žmogų nuo ligų, negu visi aptiekų vaistai.

Tekantis upių vanduo, jeigu tik upė teka per daugelį miestų ir didelių kaimų, yra ne cistas ir tiesiog pasemtas ne tinka gėry- mui, bet reikia jį pirma perkosyti arba per- filtruoti, arba dar geriaus užvirinti ir paskui atsaldyti gerti. Tas pats yra ir su vandeniu pasemtu iš labai gilių šulinių.

Ar žinote, kas tai yra koszimas arba fil- travimas?

Turbut nežinote; paimkite paprastą lei- ką, į jos apaciją įdėkite vatos, paskui laibai jos galą įkiskite į stiklinę kaklą; jeigu į lei- ką įpilsime vandenį, tai pėska ir žemė užsi- laikys ant vatos, o į stiklinę tekės vien cys- tas vanduo, o toks tai darbas vadinasi fil- travimu.

Mums rodosi, kad mes esame ismintin- gi ir apsviesti; yra vienok daugel daiktų, kurių galėtume pasimokinti nuo kitų neap- sviestų tautų. Ant salos Ceylon, Pietinėse Indijose, yra daugybė dvasiszkųjų buddis- tiskų ispažinimo (ne krikszczionių). Kas- link vieno daikto jie yra už mus ismintin- gesniais.

Kiekvienas iš tokių buddistiskų dvasiszkųjų gal turėti kaip savo savastį tik asz-

tuonis daiktus: tris neatbutinai reikalingas apsirėdymo dalis (Kėlnes, marszkinius ir ke- purę), lovą, puodelį ant sudėjimo gautų valgių, britvą, adatą ant užsilopimo savo ap- sirėdymo ir ant galo kosztuvą arba filtrą. Taigi nors Indijose tankiai siaucžia cholera, bet ji retai atliko buddistų kunigus.

O dabar pamislykite, kokią daugybę tu- rite jus visokių daiktų namieje, kiek drabu- žių, kiek visokių indų, bet kas iš jų turi filtrą?

Matote todėl, kaip anie beturčiai bud- distų kunigai yra ismintingesniais už mus.

Didelis filtras ne su visu toks, kaip lei- ka su vata, ten vieton vatos yra smulkiai su- trintos iszdegintos anglys. Gal jums rodosi, kad anglių miltai dar labiau vandenį su- tersz? Prieszingai, anglys tos renka daleles medegos tersziančios vandenį ir isz filtro te- ka su visu cistas vanduo.

Vienaitinis neparankumas yra tas, kad kaip kada tos dalelės medegos buva teip smulkios, kad jų ir anglys sulaikyti neįsten- gia. Nuo jų isz filtro isztekėjusių dalelių ga- lima apsisaugoti virinant vandenį jau po filtravimu.

Apart kietų ir skystų dalių, vanduo gal dar priimti ir gazus. Ir teip, vandenį yra visada oras (kurio nuo kvėpuoja žuvis), kurį galite matyti kaip kylančius į viršų burbulėlius, virinant vandenį. Kada tik netoli vandens pakyla kokas nesveikas gazas, lengvai gal vanduo su juom susijungti ir tai todėl indus su vandeniu reikia statyti adarų vietoj ir gerai juos uždegti.

Vanduo pastatytas ligonio kambarį tu- ri but gerai, sandariai uždegtas ir reikia jį tankiai permaitinti.

Žinote gal, kad nesveikas gėrymas yra daug pavojingesnis už nesveiką valgį. Pasku- tinis atgabena ligą, antrasis gi, apart to, atsi- liepia ir ant žmogaus proto.

Tą, ką jums pasakojau apie reikalą prati- nimosi prie sveikų ir maitingų valgių, tą patį sakau ir kaslink gėrymų.

Nereikia per tai suprasti, lyg kad gėry- mas mieroj alaus arba vyno būtų vodingas mūsų sveikatai, teip kaip, paveikslan atsa- kancizai valgomi saldumynai ne kenkia mūsų organizmui, teip jau ne kenkia ir gėrymas mieroj alaus arba vyno; priesziagai, kaip viens, teip ir kits yra labai mūsų sveikatai naudingi, kad tik juos nepertankiai ir ne perdaug vartoti.

Kaslink gi drutų svaiginančių gėrymų, tai nevelciau jų niekam gerti, arba tik ant įsakymo gydytojas.

Paprotys vartoti teip pramintus "sudu- tinimo vaistus", kuriuos tankiai vartoja li- gusti žmonės, yra labai negeras, nes visada, kas viename atsitikime buvo geras, kitokia- me tankiausiai gal užkenti.

Kiekvienas iszmintingas žmogus privalo valgyti visada paskirtose ant valgio dienos valandose, o niekada nesipratininti valgyti nuolatai bet po truputį, nesirupinant apie tai, kiek jis tokiu būdu suvalgys per isztisą dieną.

Požinojau tokias žmogystas, kurios ant susidrutinimo po keliolika kartų ant dienos gerė po truputį vyno, užtikrinu vienok, kad jeigu jos vakare būtų surinkusios visą iszgerią vyną į vieną indą, ne būtų patikėju- sios, kad galėjo tiek iszgeri, kiek iszgeria vien paprastes girtuoklis; priežodis sako: ne tas girtuoklis, kuris geria svaiginančius gėrymus, bet tas, kuris pasigeria. Isztikro vie- nok geriant perdaug, nors ir nepasigertume, galime savo sveikatai užkenti teip jau kaip ir pasigeria.

Mūsų lietuviai nuo pats ryto, per isztisą dieną neszoja alų ir geria jo nuolatai po tru- putį, kada tik gerti užsinori, nors ant to vanduo geriaus jų sveikatai tiktu, ir tokiu bu- du iszgeria jo kur kas daugiau neng ant už- laikymo mūsų sveikatos reikia. Žinome jau, kad viskas ko yra per virsz, yra vodingu. mų sveikatai.

Kalbėjau jau apie buddistų kunigus ir sakiau kuom jie už mus iszmintingesni. Pri- vedu dar vieną atsitikimą parodantį jų isz- mintį. Vienam iš tokių kunigų kas ten su- tiek tiek degtinės, kad vargszas pasigėrė. Nuo to atsitikimo jis daugiau ne laszo deg- tinės ne emė į burną. Norėčiau, kad daugelis mūsų vyrų ir moterų sakiotu tame paveikslą buddistų kunigų.

Žmonės gyvenanti anksztose ir nesveiko- se vietose, suskretusiose ir tamsiuose na- muose, kur nėra gero vandens, teisinasi, kad jiems labiau reikalingi sudrutinant gėrymai, kaip alus, degtinė ir t.t., nes augszciaus pa- minėti daiktai vodingai ant jų sveikatos atsi- liepia.

Bet vieton vartojimo svaiginančių gėry- mų geriaus jie padarytu, jeigu tankiai pra- vėdytu gyvenimus atidarydami langus ir du- ris, mazgotu suskretusias sienas, negerą va- denį kad filtruoti ir gertu atvirintą. Gėry- mas juk svaiginančių gėrymų ne bledingų purvų nuo sienų, ne sugedusio kambario oro nepraszlais. Jeigu pripratintote vaikus laikyti tuos daiktus už reikalingus, ne greitai jie juos ir suagė užmirs.

(Toliau bus).

wiską su vandeniu. Paskui isz tokios teszlos daro plytas kaip ir paprastai, taigi medinėmis kvar- mams, į kurias drucziai įmynioja teszlą ir paskui plytą iszmėta ant žemės ir džiovina. Po trijų dienų džiovinimo ant saulės, plytos ga- tawos ir isz jų galima triobas statyti. Inžinieriai darė banda- wones kaslink twirtumo tokių plytų ir pasirodė, kad jos drutes- nės už iszdegintas molines. Pies- kinės plytos skamba teip jau kaip gerai iszdegintos molinės. 1000 tokių plytų kasztuoja tik 6 rublius, taigi kur kas pigiaus negu molinės. Pieskų wisur yra — kiekvienas pats gal bandyti jas padaryti.

|| Nesutikimai tarp kariaunos ir teip žmonių apsirėzkė ir Prancuzijoje. Mieste Brest apsi- stoje ten artillerijos kareiviai ap- waikszziojo savo szwentę ir ži- noma, pasigėrė. Eidami ulecio- mis užpildinėjo ant teip žmonių. Priesz girtuoklius iszsiuntė 100 kanonierių, kurie ir suvarė gir- tuoklius į kazarnes, bet čia už- gimė jau karsztas muszis. Tapo paszaukta policija, bet ją beiepe- szanti kareiviai iszviojo ir wijosi iki policijos stacijai. Patiktus ant ulecios praeiwius girti kareiviai kapojo su szoblėmis. Daugybė žmonių yra suzeistų.

|| Ukinkė gyvenanti mieste Slowianske turėjo akimis sergan- cizą dukterį, taigi paklausė kai- minkos ar ji nežino kokių waistų. Kur tai boba nežinos: parodyjo priberti akis paraku ir paskui paraką padegti. Iszėjus vyrui, motina surado ano patronus ir atliko wiską, kaip kaiminka įsa- kė; matomai norėdama ligą ant anžį isz akių iszvaryti, nesigai- lėjo parako. Uždegus paraką ėjo pro namus ir wyras, bet iszgirdęs smarkų pyksztelėjimą namieje, pats su sawo taworszcziumi į juos ėjo, norėdamas dazninti kas "sitiko, lėjęs nieko ne galėjo ma- tyt per dūmus, kada tie iszsi- sklaidė, pamatė moterį besiwo- liojancizą ant grindų; nelaiminga mergaitė galėjo szale su apdegusiu weidu ir isztekėjusiomis akimis. Motina tuojuos atsigaiwaliawo, mergaitė gi wisai akių neteko: wieton jų yra wien lomos.

|| Kiekvienas, grįžtantis isz Maskolijos, Prusų gyventojas gal parsineszi isz Maskolijos, kur mēsa pigi, daugiausiai 5 swarus ir tai tik wirtos mēsos. Wiena moteriszkė isz parubeži- nio Poznaniaus provincijos mies- telio, perėjusi į Lenkiją, pirkto ten 5 swarus kiaulienos ir pusę awino ir su wiskuom grįžo atgal per rubežius, bet kad Prusų mui- tinjkai nepatėmytu mēsos, ji pusę awino apwinyjo į skepetą ir neszė ji supuodama lyg rodosi waiką. Muitinjkai ją praleido. Neuzilgio atėjo kita moteriszkė su mēsa, bet kad ji buvo newir- ta, todėl muitinjkai neperleido. Ta ant to suszuko: "teip, man tai ne daleidziante perneszi 5 swarų, o anai, kuri pirma manęs per rube- žių pėrėjo, tai daleidote pusę awi- no pergabenti, nes tiek ji turėjo skepetoj". Iszgirdęs tą muitinj- kas leidosi wytiesi ant moteriszk- kės su waiku ir pawiję waiką nuo jos atėmė. Ant to dar nepasi- baigę, nės už paslapčią gabenamą taworų isz swetur per rubežius, pateks ji dar po sudu.

Antihelijai.

Daugel yra ant swieto wisokių apsirėzkimų, kurie, kol jie neisztirti, gal pasirodyti ste- buklingais. Pasistengsime peržiū- rėti wieną weislę tokių apsirėzki- mų. Pasirodo jie wisada prieszin- goj nuo saulės szalyj, teip kaip laumės juostas ir todėl juos praminė antihelijais (anti grekiszka: prie- szais, helios—saulė); jie kur kas žiugeidesni už laumės juostą, ku- rią gana tankiai matome.

Terp tokiųnewa stebuklingų apsirėzkimų yra teip pramintas

Brockeno pasirodymas. Brocken yra tai augszciausia wirszonė Harzo kalnų, Prusų provincijoje Hanowere. Pasikelia ji iki 3300 pėdų nuo jurių wandens pawir- sziaus.

Nuo senowės Brocken pagarsė- jęs yra sawo stebuklais. Ant jo wirszaus užsiliko iki sziaudien uo- lų szmotai, žmonių praminti ra- ganos stula ir altoriumi; ten te- kantis szaltinis wadinasi raganos szaltinu.

Apsirėzkimas wienok, kurį czia mes apraszysime, pasirodo ne tiktai ant Brockeno wirszonės, bet ir ant tulų wirszonų Alpų kalnų. Tankiausiai pasirodo ant tokiu kalnų wirszonų, kurių apa- cizį apskrieja ažeras arba balos, isz kurių kyla garai paweiksle debesų. Ant tokių debesų pawirsziaus kylančių terp neapsiniakusio dangaus at- simusza wisoki daiktai.

P. Hahn sziteip apraszo tą ste- buklingą apsirėzkimą. Kada jis užlipo ant Brockeno wirszonės, oras buvo gražus, saulė szwietė; wėjas stamė kylančią myglą, ku- ri nespejo dar sutirsztėti į debė- sis. Apie 4 walandą po pietų patėmyjo jis wakaruose stowinti neiszpaskytai didelį žmogiszką paweikslą. Tuom tarpu wėjas ką tik ne pagriebė Hahno skrybelę; jis griebė ją su ranka—anoji mil- žiniszkoji žmogysta stowinti į wakarų padarė tą patį. Hahn wėl pasikrutino ir milžiniszkas paweikslas atkartojo tą patį kru- tėjimą. Jis paszaukė sawo draugą apsisiojusį žemiau; abudu susto- jo toj pacioj wietoj, isz kurios Hahn matė pirmutinį milžino ap- sireiszkimą, bet dabar nieko jau ne buvo matyt, wiskas prapuolė. Neuzilgio wienok, toj pacioj kaip ir pirma szalyj pamatė isz- kylančius du milžiniszku pa- weikslu, kuriuodu mėgždžiojo kiekwieną tēmyjancizų sukrutėji- mą; neuzilgio potom milžinai prapuolė ir jau daugiau nepasi- rodė. Kitas tēmytojas, p. Coize, pasukoja, kad užlipus ant kalno Bernin, jį apsiatė tirsztą miglą, lyg ažeras kylantis isz apacizės, kurisai nuolatai didinosi ir kilo wisaugztyt; terp tos miglos bu- wo matyt wisokios parwos szwie- sa. Wisos tos parwuotos szwiesos susijungė į wieną kruwą ir paskui pasidalino į szwiesus ratus. Wi- durinis ratas turėjo apie 3 pėdas skersai, buvo apie 30 pėdų nuo tēmytojas; jį apskriejo kiti du toki jau ratai. Coize paszoko isz džiaugsmo ir tuojuos widuryj tų ratų pamatė paweikslą teip jau kaip ir jis szokinėjancizios žmogystos.

„A-z nusemiau kepurę ir žemai linktelėjau galwą ansai paweikslas sako Coize, darė tą patį, atsikreipęs į mano pusę. Tas traukėsi keletą minučių ir prapuolė su anais. lyg laumės juostas ratais". Ratus tuos mokslineiziai praminė Ulloo ra- tais. Tikėjo, kad tasai apsirėzki- mas paeina nuo to, kad saulės spinduliai perbėga per ledinius debesis. Ant isztyrimo to, prancu- zas Flammarion pasikėlė ant or- laiwių į debesų plotus.

Iztikro debesyse pasisekė jam užtikti tą patį apsirėzkimą. A- pie tą Flammarion sziteip raszo: "Apie ketwirtą walandą, wos isz- kilome augszciaus pirmų debesų ploto, mes patēmyjome ant oro didelį kaipo szeszėlį mūsų orlai- wio, kurį apskriejo szwiesus pa- wuoti ratai, widuriu jų būwo sze- szėlis mūsų orlaiwių waltelės. Pirmas ratas buvo mėlynas, an- tras geltonas, jis apskriejo pirmu- tinį mėlynąjį ratą, už geltonojo buvo palszas ir toliausias fijo- letinis. Wirwės mūsų luotelio, ti- rinėjimo prietaisos, mes pats— wiskas aiszkiai atsimuszė aname apskrietame szwiesių ratų szeszė- lyj. Kiekwieną mūsų sukrutėjimą mėgždžiojo anie mūsų oriniai draugai. Asz netyczia pakėliau ranką, wiens isz szeszėlių tuojuos darė tą patį; mano sdraugas pradėjo mosuoti triparwe pran- cizą iszka weliawa, tą patį darė ir anie szeszėliai".

Pasirodė wienok, kad debesyse, terp kurių tasai apsirėszkimas pasirodė, ne turėjo su wisu ledi- nių dalelių.

Flammarion nusprendė, kad ta- sai apsirėszkimas pasidarė nuo slankiojimo szwiesos spindulių terp wandens burbulėlių, arba kaip tą mokslineiziai wadina: nuo diffrakcijos szwiesos.

Naujas budas gydymo
senų suzeidimų.

Londonė szį metų likosi įrengta nauja gydinyczia, kurioje gydo senus neužgydomus suzeidimus, sopulius (ulcera) pagal naują budą. Waistu czia yra wienas isz gazų, isz kurių pasidaro paprastos wanduo: oxygenas.

Iszradėjas to naujo gydymo budo yra angliszkas gydytojas, p. Stocker, buwęs prie angliskos kariaunos puskutinėj karėj su žulų negrais, pietinėj Afrokoj. Teisingai sakant, p. Stocker nėra iszradėjujui to waisto, bet jį pa- sėmė nuo nuožmių žulų negrų. Jisai patēmyjo, kad paszauti zu- liai nenoriai griebiasi po pagelbos, bet welyja neszi ligonius ant augszų, nuo kelių tukstancizų pėdų augszczio, kalnų wirszonų, kur paszowimai, palikti wien įtik- meczysto kalnų oro, ir mazgo- jami po kelis kartus ant dienos wandeniu augsztai tekancizų szal- tinių, neiszpaskytai greitai užgy- ja. Supratęs, kad greitas suzei- dimų užgyjimas netiek paeina nuo druto žulų organizmo, kiek nuo oxygeno, augrįžęs į Angliją pra- dėjo tą žulų gydymo budą taikyti prie ligonių. Bandawonės pa- sisekė.

Pabaigoj Balandžio szų metų, su pagelba gerų žmonių, Stocker įrengė Londonė mažą gydinyczią, kurioje gydo susenėjusias žaizdas ir sopulius. Per tą trumpą laiką pasisekė jam iszgydyti apie 15 ligonių.

Po įtekme oxygeno skaudėjimai su wisu pasiliauja. Ligoniai ne rei- kalauja jokių kitokių waistų— wien oxygeno ir szilto wandens ant mazgojimo suzeidimų ir sopu- lių. Apart gydymo suzeistų, oxy- geną wartoja ir ant gydymo plikių: po jo įtekme plaukai pra- deda neiszpaskytai greitai augti. Oxygenu pasinaudojo czia ant gydymo su wisu plikos 10 metų mergaitės, kuriai ant plikos gal- wos uždėjo guminę muczę oxy- geno pripildytą. Plaukai umai pradėjo augti. Gydant senus su- zeidimus (ulcera), juose pasirodo nauja mikrobų weislė; skaitlius tų mikrobų dauginais, jeigu žaizda pradeda gyti, jeigu gi gyja palen- gwa, tai ir tų mikrobų buvo mažiaus. Įtekme oxygeno ant senų szigidieniu būdu neužgy- domų suzeidimų tirinėja jau dau- gelis Anglijos gydytojų. Stocker suzeista wietą apkabina tyczia padarytomis medinėmis dėžėmis su pritaistyta stikliniu snapu, per kurį prie žaizdos įpuozia sumai- szympą oxygeno su oru, abiejų pų lygias dalis.

Atsiliepiamas Szwento Ka-
zimiero Kareiwų Drau-
gystės Baltimorėj.

23 d. Lapkriczio mūsų drau- gystė turėjo pirmutinį sawo balių, ant baliaus susirinko daugybė swieto; atėjo teipogi ir "Kardo" redaktorius. Potam "Karde" pa- tilome augszciaus pirmų debesų ploto, mes patēmyjome ant oro didelį kaipo szeszėlį mūsų orlai- wio, kurį apskriejo szwiesus pa- wuoti ratai, widuriu jų būwo sze- szėlis mūsų orlaiwių waltelės. Pirmas ratas buvo mėlynas, an- tras geltonas, jis apskriejo pirmu- tinį mėlynąjį ratą, už geltonojo buvo palszas ir toliausias fijo- letinis. Wirwės mūsų luotelio, ti- rinėjimo prietaisos, mes pats— wiskas aiszkiai atsimuszė aname apskrietame szwiesių ratų szeszė- lyj. Kiekwieną mūsų sukrutėjimą mėgždžiojo anie mūsų oriniai draugai. Asz netyczia pakėliau ranką, wiens isz szeszėlių tuojuos darė tą patį; mano sdraugas pradėjo mosuoti triparwe pran- cizą iszka weliawa, tą patį darė ir anie szeszėliai".

KOMITETAS.

Wietinės žinios.

— Sziame numeryje randasi katalogas knygų, užtaigi kas kokią knygą nori, gali sau iš katalogo išsiskirti.

— Gruodžio 8 d. Liet. Rep. Kliubas laikė savo mitingą, ant kurio išrinko naują prezidentą Joną Narbutą į vietą buvusio W. Wabalo. W. Ažukas, sekr.

— Pereitos nedėlios rytą pasikorė Juozas Sankus, apsigyvenęs pn. 757 Alport str. Priežastis patįdystės yra stoka darbo: Sankus jau gana ilgai buvo bedarbo.

— 17 metų John Sheppard, spausuotės mokytinis, sugrįžęs pamedelio rytą namon nuo baliaus, kada užlipo ant 4 lubų, ant kurių gyveno, nupulė per trepų barjerą žemyn ir užsimusė ant vietos.

— Panedelio rytą, apie 2 valandą, užsidėję sutoras lietuvių, Nikodemo Grynewicziaus, pn. 3264 Laurel ul. Kol sargai ugnį užgesino, pridirbo ji daug blėdies. Ugnis čia turėjo užsikrėsti nuo įkaitusio pečių.

Wos spėjo sargai nuo tos ugnies pasitraukti, užgimė kita už jau, krautuvių Stružinos (3266 Laurel str.) Čia ugnį užkūrė ko ten įsiskodami su uždegtu brižiuku, kurį paskui neužgesinę metė į popierių krūvą. Čia ugnelė pridirbo blėdies ant 300 dol.

— Anglių išvažiotojas, John Suter, sumislįjo pasinaudoti iš anglių paskirtų buteriams. Tarnavo jis pas gyventantį po nr. 307 W. 16 str. Pasiekę ir jam pavesta buvo išvažioti buterius žeimynoms anglis pavieto paskirtas. Nuo anglių prekėjo Rendos emė jis anglis ir vėžė buterius žeimynoms, bet čia liepė wargšams pasirasyti po kvitoms, kad jie anglis gawo, bet kaip tik tie paraszė kwitą, nuplėsdawo su anglimis szalyn ir jas pardawinėdawo ant sawo naudos ir tai pardawinėdawo labai pigiai: wienam salijunkui ant Clark str. 3 tonas anglių parda wė jis už \$1.50 ir už du stiklėliu degtines. Tos prigawystės wienok nepasislėpė: Suterą suarsztawo drauge su tais, kurie nuo jo pigiai buterius anglis pirkinėjo.

Gromatnyezia.

P. Mažeikis. Tamistos atliepimas ne literariskal buvo paraszys, taigi tame pawidale negalėjome patalpinti, turėjome jį sutrumpyti. Priwatizskai geriaus saugotiesi koliojimų, o jau į spaudą jie suwisiw netinku: koliojimai prieszinjko nieks ir niekada dar nepertikrino, jie gal wien bereikalo ir be jokios naudos nesutikimus pakelti.

I skaitytojus.

Kas užsimoka už "Lietuvą" iš wirszaus \$2 ant wiso meto, mes duodame tam puikią knygėlę 50c. wertas downau, kas užsimoka tik \$1 ant pusės metų, tam duodame downau knygėlę už 25c. Knygėlę gali išsiskirti sau iš mūsų katalogo, kas kokią nori, kad tik ne brangesnė per 50c. o mes prisiųsime dykai.

Raszydami mus ir pinigų prisiųdami wisada uždėkite szitokį adresu:

A. Olszewskis
924 33-rd St. Chicago, Ill.

Pingus siųskite registruotose gromatose, arba per "money order", ar per čeką.

Pajieszkajimai.

Pajieszkau sawo brolio, Jono Kriaučiaus, paeinancio iš Kauno red., Reseinų paw., Kaitinų wotės. Pirmau gyweno Chicago, o dabar nežinau kur. Teikis jis pats ar kas kitas duoti žinią ant szito adreso: Antans Krenclius Box 107 Delancoy, Pa. (19-12)

Pajieszkau sawo draugų Bonifato Zygo ir Jono Gruszows. paeinancio iš Kauno red., Sziaulų paw., Sereikių kaimo. Jis pats, arba kas kitas, teikis duoti žinią ant adreso szito: F. Sirdor 344 Hamilton St., Grand Rapids, Mich.

Pajieszkau sawo brolio Wincento Eglyno, paeinancio iš Kauno red., Reseinų paw., Gožainių kaimo. Turui jį labai swarbi reikala. Jis pats, ar kas kitas, teikis duoti žinią ant adreso szito: Frank Kociuszkis 1312 Collis St., Joliet, Ill.

Isz Dr-tės Sim. Dankanto.

Nedėlio, 5 d. Gruodžio, Dr-tė S. Dankanto laikė sawo mėnesinį mitingą, ant kurio tapo priimti szie nutarimai: Atgrajyti teatrą ant 24 d. Sausio 1897 bažnytinėje salėje, teipogi prisidėti prie sutaisymo scenerijos bažnytinėje salėje; iszmokėti posmertinę Mineikienę po mirusiam jos wyru, Zig. Mineikiui; ir nuo Naujo Meto perstoti "Lietuvą" skaite, nes sarnariai draugystės tur per didelius expensus mokėti kas metas—po czielą doliarą. Knygų szį mėnesį perskaitė 27 egz., už kurias įplaukė į kasą 67c. sekr. K. Pocius, 3301 Auburn ave.

Gromatos ant paczto.

2153 Aleks Josp	2340 Korputwite A.
2155 Alutis A.	2350 Kriacunas T.
2156 Andrejczyn S.	2356 Kungis A.
2158 Armin B.	2360 Lajos Geo
2160 Bagdonas W.	2362 Lekutis J.
2161 Baichunas A.	2363 Lekzas S.
2162 Banis A. T.	2366 Lewon Mr.
2163 Barzdas Zidori	2370 Lukosius J.
2175 Bewirasis F.	2378 Lukosunas I.
2178 Bilka Anna	2385 Mackiewicz P.
2180 Bitina Wincent	2390 Mantwili J.
2181 Bitina Wincent	2393 Masoukas Alex
2187 Blazis Mikol	2393 Mikalauskis J.
2190 Bludis Peter	2410 Mikaliki A.
2192 Bluzas P.	2416 Mostyka J.
2201 Borneiko K.	2420 Norbult A.
2205 Brazajus J.	2426 Nugaris J.
2210 Briskotai A.	2430 Petrokas Stan.
2211 Brodis C.	2444 Petrosius J.
2213 Buzkus Adam	2458 Pakul Antoni
2214 Igrbatt J.	2459 Pakiewicz D.
2217 Cepas T.	2462 Ramanauskis J.
2231 Czesnis J.	2463 Rawdonis J.
2228 Dobulski A.	2464 Rawdonis K.
2230 Dacenis Ignac	2467 Reckutis J.
2233 Detkus E.	2468 Reckutis J.
2236 Daszkewicz T.	2481 Rudes Jonas
2239 Draugalis W.	2484 Rutelis C.
2242 Druskis M.	2490 Rusgas J.
2245 Einolis I.	2491 Rutelis C.
2246 Enderis Rev F. T.	2498 Saruotowicz K.
2248 Geowicz H. B.	2515 Sepetka S.
2250 Geiboj R.	2520 Szackauskas S.
2262 Gudzius Ch.	2528 Sonuszas T.
2272 Grigas J.	2532 Sprindas A.
2273 Grigunias Alex	2534 Stanis M.
2276 Grinaweksz T.	2543 Sungala K.
2277 Grizakus P.	2547 Szeptus Geo
2280 Grubauszewska A.	2550 Szankowicz W.
2289 Jerszys H.	2553 Tomasunas S.
2213 Juocewicz P.	2555 Terysis J.
2214 Jucius M.	2558 Trukocis Jan
2215 Juhstus T.	2561 Trijonis J.
2216 Juknus T.	2568 Walckus Geo
2217 Jumas M.	2569 Wanitkus I.
2218 Jurasz J.	2575 Wowerus K.
2219 Jurgelowicz A.	2579 Zanitsis J.
2220 Jurcunas W.	2580 Zaranka J.
2221 Jurcwicz K.	2581 Zeburis Ignac
2223 Kaczuszi A.	2582 Zemel J.
2228 Kietas Alex	2583 Zielinis P.
2232 Krazanskis J.	2584 Zlabrin Ignac

Apie myslę.

Dar sziaiden tikros žinios nėra, kiek McKinley isz wiso gawo e-lektoriszkų balsų, nes kaip sakėme pereiname numeryje, kad partija su partija projowisi už suwogimą balsų, o prowa su pora dienų nepasibaigia, bet ima ilgą laiką. Wienok tie, kurie minė, tegul nesibijo, kaip tik tikros oficialiszkos žinios ateis, kiek tikrai elektoriszkų balsų McKinley gawo, tuojaus pažadėtus pinigų iszmokėsime tam, kuris atminč. Tie wisi laiszkai su minimais guli sudėti geriausioj twarkoje, ir nė wienas ne prašus. Kaip jau bus tikros žinios, tada perskaitysime wisi laiszkus ir kurio bus atmyta, tas gaus pinigų.

Katalogas knygų.

Knygos matdu.

Aukso Auktorius arba Sialtinis dangizsko apybrai, apdaryta drabų skuroje, zaldytai kraštai, druzial apkaustyta ir su kabėmis	\$1.00
Apdaryta szagrine	\$2.00
Senas ir naujas Aukso Auktorius, skuroje apkaustytas ir su kabėmis	\$1.00
Senas ir naujas Aukso Auktorius, woksizkoms	\$1.50
Baldas Balandes arba Mažas Sialtinis	75c
Baldas Balandes apkaustytas	85c
Baldas Balandes su Oficium Parium	1.00
Baldas Balandes szagrine	1.50
Mažas aukso auktorius, mazyte maldaknyge, wadgna del wyru in kyszeniu apdaryta drutame aukokline apdare	40c
Mažas aukso auktorius gražame szagrino apdare	50c
Mažas aukso auktorius kryzotome apdare	75c
Garbe Dieui ant augztybes, skuroje, apkaustyta ir su kabėmis	\$1.50
Izganingai dumojimai ape apopulius szw.	30c
Miljoj Panos	30c
Meno szw. Marjios Panos	30c
Razanczus amžinas ir su staejoms	10c
Siebutkis Marjios szw. Sakramento	10c
Tajmnyzios Gywojo Razanczus	15c
Kantiezios	75c
150 pasimawido kareliu ant paweikelo kantiezio	75c

Knygos Dwasizskos.

Aplankimas SS. Sakramento	15c
Ewangelijow, draugs, lietuwiszkos ir lenkizkos ant kofnos udeios ir swentes	75c
Flotras arba kelias in maldingis gywenima	50c
Garzas ape balysia sudo Diewo	25c
Gydyklos no laimes smerties	25c
Gywenimai szw. Diewo ir III zokonas szw. Franciszkas	30c
Gywenimas szwento Benedikto	10c
Gywenimas szwento Marjios Panos	10c
Gywenimas Wieszpaties Jezaus	65c
Gywenimai wisu Szwento ant kofnos dienos	65c
5 dideles knygos, kofna po	1.00
Tie patys gywenimai Szwento drutal apdaryti, wises 5 dalsis wienoje knygoje, ant nukatos uzwardinimai, atspausiti aukso litomis	1.50
Griesnykas sugrazytas ant gero kello per Jerzas Pona	10c
Girtybi	15c
Istorija Kataliku Bažnyzios	\$1.00
Istorija seno ir naujo istatimo su abrozeliu 15c	
Istorija swento sieno ir naujo istatimo su sweterino swieto iki smerti Kristaus	15c
Kas yra griekas? labai naudinga knygelė	15c
Kalifa ape Kataliku tikėjima	15c
Kaip apskaitite sumas	15c
Kanczja Wieszpaties Jezaus arba Gawenios knygelė	20c
Kantiezios Maldas	10c
Lietuwiszkos miszios su natomis	10c
Misla	25c
Nykalybe augztybe ir grodybe tos dorybes	25c
Pamokslai ape sudo Diewo	15c
Pamokslai ant didziųjų metinų szwenzio ir didziųjų nedelos	50c
Pamokslai in Gwytyjus kalbos	\$2.00
Pekla arba amžinas pragara	75c
Perpeljimas ape szwenta tikėjima	10c
Prisagawojimas ant smertio	40c
Wadowas in dangiu	40c
Wartai dangaus	15c
Wadowas aplankanciu kanczja Wieszpaties Jezuso Kristuso	15c

Knygos mokslyszkos.

Abeceja geriause mokintuwe del waiuku	30c
Akywų Apisreikzimai Swiete, ant kuriu žmogus wadatos žiur, bet, in geru nesupranta; su 7 abrozeliu. Naudingiause knygelė ant swieto del dazilgionio isz ko sutori labai grausmai, lietu ir sziegias; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.	30c
Preke	30c

Kinologizskos amukmenos 25c
Istorija Swientu Walatij Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Kolumbas atrado Ameriką, koki čia tada žemes gyweno koki žmones pirmausiais lietuwisz gawo wadoti in Ameriką, kokios kares buvo, už ka karowo ir kokiuose metuose; koki prezidentu buvo, koki ir kiek kuris gero padar del szios žemes. O ant pat galiausiai Konstitucija Swientu Walatij, koki ypač reikalinga dalyku del perskaitymo kiekvienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenanciam. Tur puslapis 364. Preke \$1.00

Ka darytis, kad butume swieki ir ilgal gywentume. 10c

Lementorius Lietuwiszkas su poteriais, kotekizmais ir mistantur. 10c

Lietuwos istorija, paraszta S. Dankanto \$1.50

Mokslas apie Žemę ir kitus swietus, ju būtyrų ir pabaisų. Apraszo kas yra žemė, isz ko ji susideda, ant ko ji laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žvaigždes, menulys; kaip toll in saule ir in kitas žvaigždes, kas yra planetos, kometas ir kitos retai matomos žvaigždes. Yra tai naudingiausia knyga in reikalingaue del perskaitymo ir pasimokinio kiekvienam žmogui ant szios pasaulis gywenanciam. Su daugybe mokslizskų abrozeliu. Da drupe. Preke \$1.00

Pilnas szimmetinis kalendarius su plane-tomis 15c

Pradimokalis Rankos Rasto del noriznos iszmokie gradial rasyty 10c

Rankwedis Gromatu rasytumu. Yra labai naudinga knygelė, kuri mokina kaip rasytie gromatas in: pakystamus, prietelius, giminius, nylimies Kraulimuo-sius pries apsiwedima, in ponus, kunigys, wykupus ir kitas augzstai pastaty-tas ypasas. Paswielkimal (pawincawo-ses) ant Naujo Meto, dienoe wardawu-uzgimimo ir kitose swarbiuose atsitiki-muose. Preke.